

Městský soud v Praze pracoviště Hybernská Hybernská 18
111 21 Praha 1

V Praze dne 10. listopadu 2003

K č.j.: 6 Ca 172/2003

Žalobce: Náboženská společnost Svědkové Jehovovi, Bryksova 939/37, 198 21 Praha 9,
zastoupen JUDr. Lubomírem Müllerem, Bryksova 939/37, 198 21 Praha 9

Žalovaný: ministr kultury
doručovací adresa: Ministerstvo kultury ČR, Milady Horákové 139, 160 41 Praha 6
zastoupený Mgr. Janem Hubkou, ředitelem legislativního a právního odboru z
pověření

Vyjádření žalovaného k žalobě

Dvojmo

Dne 4. 7. 2002 požádal žalobce Ministerstvo kultury jako prvoinstanční orgán ve správním řízení ve věci církví a náboženských společností o přiznání zvláštního práva „zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství“ podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností (zákon o církvích a náboženských společnostech). Dne 28. 2. 2003 vydalo Ministerstvo kultury rozhodnutí č.j.: 4 499/2003, ve kterém rozhodlo tak, že se žalobci nepřiznává oprávnění k výkonu tohoto výše uvedeného zvláštního práva a svoje rozhodnutí podložilo odůvodněním v rozhodnutí uvedeném. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad k ministru kultury jako druhoinstančnímu orgánu ve správním řízení ve věci církví a náboženských společností. Po přezkoumání rozkladem napadeného rozhodnutí vydal žalovaný rozhodnutí o rozkladu, jímž rozklad zamítl a napadené rozhodnutí prvoinstančního orgánu potvrdil. Rozhodnutí o rozkladu je žalobcem v žalobě podané Městskému soudu v Praze považováno za nezákonné.

I.

K podezření uvedenému v bodě I žaloby, jímž žalobce vyjadřuje svůj názor, že se žalovaný údajně rozkladu proti rozhodnutí Ministerstva kultury jako prvoinstančního orgánu nejen nevěnoval tak, jak mu to ukládá ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“), ale dokonce se s argumenty uvedenými v rozkladu Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi vůbec nevypořádal, uvádí žalovaný, že se takové podezření nezakládá na pravdě.

Žalovaný prohlašuje, že se rozkladem podaným Náboženskou společností Svědkové Jehovovi velice podrobně zabýval, a v souladu s výše uvedeným ustanovením správního řádu a ustanovením § 61 odst. 3 správního řádu přezkoumal velmi důkladně a v celém rozsahu jak rozklad Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, tak rozhodnutí prvoinstančního orgánu č.j.: 4499/2003 ze dne 28. 2. 2003, a to i na základě závěrů zvláštní (rozkladové) komise, a teprve následně v souladu se správním řádem rozhodl. To, že jeho závěry k rozkladu Náboženské společnosti Svědků Jehovových byly shodné s rozhodnutím Ministerstva kultury, vyplynulo ze skutečnosti, že shledal, že závěry Ministerstva kultury jako prvoinstančního orgánu v dané věci byly správné. Takový způsob rozhodnutí ostatně předpokládá i ustanovení § 59 odst. 2 správního řádu. Tvrzení žalobce, že by tomu bylo jinak, je jeho účelovou domněnkou, které není doloženo žádným důkazem. Žalovaný prohlašuje, že ani žádným důkazem být podloženo nemůže, protože se nezakládá na pravdě.

II.

Žalobce uvádí, že byl registrován dne 1. září 1993 a od té doby vykonával právo zachovávat povinnost mlčenlivosti na základě § 8 předcházejícího zákona č. 308/1991 Sb. a že rozhodnutím ze dne 28. 2. 2002 mu toto právo bylo odňato, a to v přímém rozporu s ustanovením § 28 zákona současně platného zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech.

K tomu žalobce uvádí, že z dikce ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb.: „*Stát uznává právo mlčenlivosti osob pověřených vykonávat duchovenskou činnost*“ vyplývalo v době jeho

platnosti pouze respektování daného institutu, který je tradiční součástí některých církví a náboženských společností, nikoli jeho přiznání.

V současně platném zákoně č. 3/2002 Sb. byl zaveden nový institut zvláštních práv. Konkrétně k předmětnému zvláštnímu právu se vztahuje tato část § 7 odst. 1: „*Registovaná církev a náboženská společnost může za podmínek stanovených tímto zákonem k plnění svého poslání získat oprávnění k výkonu těchto zvláštních práv; f) zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, je-li tato povinnost tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let; tím není dotčena povinnost přerušit trestný čin uložená zvláštním zákonem.*“.

Svůj právní názor Náboženská společnost Svědkové Jehovovi opírá o ustanovení § 28 odst. 1, věta třetí zákona č. 3/2002 Sb., podle kterého „*Rozsah oprávnění k výkonu zvláštních práv podle § 7 odst. 1, které mají tyto církve a náboženské společnosti ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstává zachován.*“.

K tomu žalovaný nejen zdůrazňuje, jak je z citací uvedených výše zřejmé, že jde po stránce obsahové nejen o naprosto odlišná ustanovení předcházejícího a současně platného zákona o církvích a náboženských společnostech, ale současně zdůrazňuje, že z žalobcem citované části ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. je zřejmé, že žalobce v této části své žaloby se vůbec nezmiňuje o podmínce, že toto zvláštní právo musí být součástí tradičního učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let, což žalobce podle názoru žalovaného nesplňuje, jak je uvedeno v další části tohoto vyjádření.

Závěrem k tomuto bodu žaloby žalovaný shrnuje, že předcházející zákon č. 308/1991 Sb. neznal institut zvláštních práv, a tudíž ani přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv. Nemohlo tedy být Náboženské společnosti zvláštní právo podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. odňato, ale pouze jí nebylo v souladu se zákonem č. 3/2002 Sb. přiznáno z důvodů uvedených v odůvodnění rozhodnutí prvoinstančního i druhoinstančního orgánu ve správním řízení.

III.

Žalobce argumentuje, že není „nově registrovanou“ církví podle zákona č. 3/2002 Sb. a nemá proto povinnost předkládat doklady o tom, že institut zpovědního tajemství je součástí žalobcova učení nejméně 50 let. Ovšem z dikce ustanovení § 7 odst. 1 je nepochybně zřejmé, že výkon dotčeného zvláštního práva je zákonem přímo podmíněn délkou trvání tohoto tradičního institutu některých církví a náboženských společností.

Právo zpovědního tajemství nebo právo jemu obdobné nebylo součástí základního dokumentu, na jehož základě byl žalobce registrován jako náboženská společnost dne 1. 9. 1993. Proto bylo nutno jeho existenci a padesátiletou tradici spolehlivě doložit. I přesto, že žalobce tvrdí, že není povinen předkládat doklady o tom, že zmíněný institut je součástí jeho učení nejméně 50 let, předložil jako důkaz vyznačené pasáže z textu ze „Strážné věže“ z listopadu 1945. V těchto textech ale není obsaženo nic, co by spolehlivě a bezpochybně

prokazovalo tvrzení žalobce. Jedná se spíše o určité principy vzájemného chování členů náboženské společnosti. Kriticky je hodnoceno „žvanění“ a „klevety“ mezi bratry; dále je uváděno, že záležitosti nemají být projednávány před celou skupinou, ale jen před ustanovenými bratry; dále např. „tajné věci nevyjevuj“ apod. Nic však nenasvědčuje tomu, že by šlo o zachovávání mlčenlivosti v tom smyslu, jak ho chápe zákon č. 3/2002 Sb., ale např. i zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád (§ 99 odst. 2), zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon (§ 168 odst. 3), zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích (§ 60 odst. 1) nebo správní řád (§ 35 odst. 2).

K doplnění předložil žalobce i pasáže z novějších čísel „Strážné věže“ (číslo 3/1972 - Otázky čtenářů, číslo z 1. 5. 1982 - Pokání vede zpět k Bohu, číslo z 15. 3. 1996 - Jak obstát ve zkoušce věrné oddanosti). Zde některé úryvky textu svědčí o respektování důvěrnosti určitých sdělení, ale opět jde jen o pravidla slušného chování mezi členy navzájem.

Žalobce se odvolává rovněž na text důvodové zpráv k zákonu č. 3/2002 Sb. a účelově z ní cituje jen její část. Proto žalovaný uvádí celý text této části důvodové zprávy, ze které rovněž vyplývá nutnost doložení trvání daného institutu nejméně 50 let: *„Pro zachování povinnosti mlčenlivosti duchovních (tj. označovaného v některých církvích jako zpovědní tajemství) je určena zvláštní podmínka, která má zamezit spekulativnímu využívání tohoto oprávnění. U nově registrovaných církví a náboženských společností, které se budou ucházet o oprávnění k výkonu zvláštních práv, bude nutné doložit, že institut zpovědního tajemství je tradiční součástí jejich učení nejméně 50 let. Ze základních dokumentů v současnosti registrovaných církví a náboženských společností, vyplývá, že svátost smíření či pokání s možným využitím institutu zpovědního tajemství uznávají z registrovaných církví: církve římskokatolická, řeckokatolická, pravoslavná, starokatolická a československá husitská. Protože dosavadní právní úprava nestanovuje povinnost zakotvit institut zpovědního tajemství do základního dokumentu, lze předpokládat, že i duchovní dalších církví a náboženských společností (např. některých reformačních) státem respektovanou mlčenlivost v pastorační praxi využívají. V případě práva zachovávat mlčenlivost (zpovědní tajemství) jde o respektování tradičních institutů v České republice již „etablovaných“ církví a náboženských společností, které se navrhuje zachovat. U institutu zpovědního práva se současně stanovuje, že jeho uznáním není dotčena povinnost přezkazit trestný čin uložená § 167 trestního zákona. V této souvislosti je v části šesté navržena novelizace §168 trestního zákona stanovující, že oznamovací povinnost podle tohoto ustanovení trestního zákona nemá duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv.“*

Žalovaný závěrem k tomuto bodu žaloby Městskému soudu v Praze shrnuje, že z doložení splnění podmínky trvání daného institutu podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. nebyla vyloučena žádná registrovaná církev nebo náboženská společnost, tedy ani Náboženská společnost Svědků Jehovových. U všech registrovaných církví a náboženských společností, uvedených v příloze zákona č. 3/2002 Sb. také Ministerstvo kultury splnění této podmínky důkladně ověřovalo.

IV.

V bodě IV žaloby žalovaný znovu argumentuje svým názorem na shodnost ustanovení § 8 předcházejícího zákona č. 308/1991 Sb. a ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. a dále žalobce předkládá jazykový výklad části ustanovení § 7 odst. 1 písm. f).

Žalovaný uvádí, že nesouhlasí s názorem na shodnost výše uvedených ustanovení, jak podrobněji odůvodnil v části I tohoto vyjádření.

K jazykovému výkladu části ustanovení tak, jak je žalobce uvádí v bodech 1 a 2 v části IV žaloby, se žalovaný odkazuje na podrobné odůvodnění v rozhodnutí Ministerstva kultury č.j.: 4499/2003 na str. 3 až 5 (body a) až e), s jehož textem souhlasí, protože se nejen jím musel zabývat při důkladném prošetřování napadeného rozkladu, jak je uvedeno výše. Musí tedy odmítnout názor žalobce, že by výklad jím označený jako č. 1 byl v rozporu s § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb.

Navíc žalovaný uvádí, že text uvedený žalobcem pod č. 2, jehož správnost chce žalobce prosadit jako podklad pro rozhodování Městského soudu v Praze je nesmyslný i po obsahové a věcné stránce, protože by dával církvi nebo náboženské společnosti zvláštní právo „zachovávat povinnost mlčenlivosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství.“

Žalovaný upozorňuje i na znění textu ustanovení § 11 odst. 5 zákona č. 3/2002 Sb. Zde je uvedeno slovní spojení „povinnost mlčenlivosti duchovních“, tzn. opět je zde uvedena vazba daného zvláštního práva na duchovní. Tedy i vzhledem k dikci ustanovení § 11 odst. 5 nemůže být text ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) vykládán tak, jak to činí žalobce.

Závěrem žalovaný shrnuje, že výše uvedená ustanovení předcházejícího (č. 308/1991 Sb.) a současně platného zákona (č. 3/2002 Sb.) v žádném případě nejsou shodná. Dále uvádí, že přiznání dotčeného zvláštního práva je výslovně vázáno na „duchovní“ a protože žalobce, jak sám v průběhu správního řízení uvedl, a jak výslovně uvedl i v základním dokumentu předkládaném podle § 10 odst. 3 zákona č. 3/2002 Sb., třídu duchovních nemá, nemůže být žalobci přiznáno oprávnění k výkonu výše uvedeného zvláštního práva.

V.

V bodě V žaloby žalobce jednak znovu opakuje, že není povinen doložit podmínku 50 let podle § 7 odst. 1 písm. f), a dále argumentuje, že k interpretaci učení příslušné církve nebo náboženské společnosti není oprávněno Ministerstvo kultury, ale církev nebo náboženská společnost sama.

K opakování argumentu, že Náboženská společnost Svědkové Jehovovi, není povinna doložit podmínku 50 let podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. odkazuje žalovaný na svůj odlišný názor uvedený v bodě III tohoto vyjádření.

Závěrem k bodu V žaloby uvádí žalovaný, že se s názorem, že Ministerstvo kultury není oprávněno interpretovat učení církve nebo náboženské společnosti, zcela ztotožňuje. Uvádí, že takovou interpretaci ani on osobně ani jím řízené Ministerstvo kultury ani v tomto ani v jiných případech nikdy neprovádělo a ani neprovádí. Ministerstvo kultury pouze ověřovalo splnění podmínek tak, jak mu zákon č. 3/2002 Sb. ukládá, v daném případě ověřovalo splnění oné podmínky 50 let. Žalovaný se proto proti takové interpretaci jeho činnosti, kterou uvedl žalobce, velmi důrazně ohrazuje. Dále žalovaný konstatuje k tomuto bodu žaloby znovu, že Náboženská společnost Svědkové Jehovovi nemá třídu duchovních, jak uvádí sám žalobce nejen ve své žalobě, ale jak uvedl i v dokumentech registrovaných Ministerstvem kultury.

VI.

Žalobce v části VI žaloby uvádí pouze shrnutí svých výhrad uvedených v předcházejících částech své žaloby.

K tomu žalovaný, který své vyjádření koncipoval tak, aby číslování bodů jeho vyjádření odpovídalo číslování bodů žaloby, uvádí, že svůj naprosto odlišný názor k bodům žaloby již uvedl v předcházejících částech svého vyjádření.

VII.

Žalovaný nesouhlasí s návrhem na vydání rozsudku tak, jak ho formuluje žalobce. Žalovaný naopak navrhuje, aby Městský soud v Praze vydal tento rozsudek:

„Žaloba proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 25. června 2003 č.j.: 4499/2003 není důvodná a zamítá se.“